

Multidimenzionális Helyreállító Igazságszolgáltatás Mindenkinél (MHM)

A Család, Gyermekek, Ifjúság Egyesület és partnerei kétéves nemzetközi projektjének alapvető célkitűzése a mediációról szóló 2001. március 15-én elfogadott EU kerethatározat végrehajtásának támogatása, elsősorban a gyermekvédelem és büntetőjog érintkezési területein.

A projekt mindenekelőtt a mediáció büntetőügyekben is sikeres adaptációjának segítségével, és az európai jó gyakorlatok megismerésével és terjesztésének biztosításával kíván hozzájárulni ehhez a munkához. Ennek érdekében a projekt első fázisában (2007 tavasza) a jogalkalmazók és laikusok helyreállító igazságszolgáltatással kapcsolatos attitűdjeit, a támogatás vagy éppen az elutasítás mögött álló okokat vizsgáljuk egy átfogó elméleti és empirikus kutatás keretében. Három megrendítően aktuális, a mai szabályozási viszonyok között kevés hangsúlyt kapó, ám igazából kezeletlen témára fókuszálunk:

a gyermekkorú elkövetőkre, a családon belüli erőszak esetekre, és az iskolai erőszakra.

További megcélzott problémák:

- a büntetőjogi mediáció ismertsége és elfogadottsága alacsony,
- a jó gyakorlatok, egyes különleges mediációs modellek megismerése, átvétele jogalkalmazói szinten problematikus,
- nincs együttműködés az igazságszolgáltatási szervek között a helyreállító igazságszolgáltatás területén
- nincs állandó, stabil információs hálózat és együttműködés a mediációval foglalkozó kutatók, képzéssel foglalkozó gyakorlati szakemberek és gyakorlati jogászok között, hiányzik az elérhető szakirodalom
- nincs még olyan mediációs képzési program jogalkalmazók számára, ami a tagállami sajátosságokat szem előtt tartja, de alapjaiban harmonizált, és kihasználja a multimédiás képzési programok nyújtotta lehetőségeket,
- a politikai döntéshozók és az igazságszolgáltatási rendszer vezetői, valamint a jogalkotók nem elkötelezettek a helyreállító igazságszolgáltatás kérdésében.

A három hónapig tartó empirikus kutatásban a Max Planck Intézet főmunkatársa, a Bukaresti Egyetem tanszékvezetője, a Debreceni Egyetem Magatartáskutató Intézetének vezetője vesz részt partnerként.

Második elemként a mediációt sikerrel alkalmazó országokban a projektben résztvevő bírának, ügyészeknek, ügyvédeknek, rendőröknek és pártfogóknak lehetőségük nyílik az egyes technikák működését a gyakorlatban is megismerni. Így 20-20 vezető beosztású gyakorlati szakember ismerheti meg négy napos tanulmányutak keretében

- a családi csoportkonferenciát Hollandiában,
- a családon belüli erőszak esetek mediációját Ausztriában,
- valamint a fiatalok elkövetők büntetőjogi mediációját Németországban.

A kutatási eredmények, tanulmányutak tapasztalatait egy multimédiás oktatócsomag keretében hasznosítja a projekt. A résztvevő országok (Hollandia, Németország, Ausztria, Románia és Magyarország) sajátosságainak megfelelő, nemzeti nyelven készült képzési anyag egy CD-ROM-ból és egy kézikönyvből áll.

A kidolgozott képzési program kipróbálása Pilot-program keretében történik Magyarországon és Romániában. A Pilot eredményeinek értékelése, monitorozása után a képzési program véglegesítésére és a multimédiás anyag pályázatban vállalt mennyiségben történő legyártására kerül sor. A Pilotban 90 rendőrt, pártfogót, ügyészt, bírót és ügyvédet képzünk ki 3 csoportban Magyarországon és Romániában. A teljes projekt eredményeit egy 200 fős konferencián (tervezett időpont 2008 november) ismertetjük valamennyi résztvevővel és a meghívott jogalkotókkal, politikusokkal is.

Az elmúlt években Egyesületünk élen járt a mediáció és hasonló alternatív konfliktuskezelő technikák (család csoport konferencia, Szemtől szembe konferencia) bemutatásában és elterjesztésében.

Három mediációs témájú kiadvány jelent meg Egyesületünk gondozásában.

Több mint 30 tanulmányt, cikket publikáltunk nemzetközi és hazai jogvetéti filozófiára épülő programokról.

Mediációs és facilitátor képzéseinken több százan vettek részt a legkülönbözőbb szakmák képviselőiben: családgondozók, szociális munkások, nevelőszülők, pedagógusok, gyógypedagógusok, pártfogók, rendőrök, ügyvédek.

Családi Mediációs és Jogi Irodánkban hétről-hétre biztosítunk mediációs, facilitációs szolgáltatást családi konfliktusokban, gyermekvédelmi ügyekben.

Két konferenciát szerveztünk és több tucaton vettünk részt, ami a büntetőügyi és gyermekvédelmi, vagy családjogi mediációt, facilitációt tárgyalta.

Elsőként csatlakoztunk Magyarországról a helyreállító igazságszolgáltatás filozófiájáért és gyakorlati megvalósításáért küzdő európai szakmai szervezethez: a Tettes-Áldozat Mediáció és Helyreállító Igazságszolgáltatás Európai Fórumához.

Mivel alapvető problémaként érzékeljük az információcsere, hálózatépítés hiányát, minden, e projekttel érintett tevékenységünk során törekszünk az érintett szakemberek "találkoztatására", legyen szó kutatásról, tanulmányutakról, képzésről, vagy konferenciáról. Határozott szándékunk a szakmák közötti együttműködési hálózatok építése európai és nemzeti szinten.

Ezért vállaltuk a projekthez kapcsolódó honlap létrehozását, szakmai tanácsadóra és konzultációra is lehetőséget biztosító fórummal és levelezős rendszerrel, és indítjuk el a lapban is az állandó mellékletként, angolul és magyarul megjelenő MHM Hírlevelet.

Elgondolásunk és reményeink szerint ezzel a projekttel mintegy 70 gyakorló jogászt és 20 gyermek- és fiatalok elkövetőkkel foglalkozó rendőrt, pártfogót képezhetünk ki különböző mediációs technikákra, a fragmentáltan működő "mediációs iskolák" gyakorlatának harmonizációját alapozhatjuk meg, jó gyakorlatok átvétele történhet meg, feltárhatóvá válik, hogy milyen okok, attitűdök, hiedelmek, vélemények állnak a mediáció elutasítása mögött a laikusok részéről, valamint a szakmai közvéleményben.

A multimédiás oktatócsomag elkészítése minden résztvevő ország nyelvén, három felvállalt témában – iskolai erőszak, családon belüli erőszak, gyermekkorú elkövetők – igazi módszertani segítséget nyújt majd a területek dolgozóinak.

A 2008 novemberére tervezett zárókonferenciára meghívott 200 ember (köztük politikai döntéshozók és igazságszolgáltatási prominensek) számára az eredmények megismerhetővé, hozzáférhetővé válnak, így a mediáció támogatottságának növelése körükben is sikeresebb lehet.

Multidimensional Restorative Justice for Everyone (MRJ)

The aim of the programme of Family Child Youth Association and Partners is to help successfully adapt mediation, gather and disseminate European best practices in this field.

Taking into account, that these fields are not worked out by legal frame and/or by practice our focus is on

- juvenile delinquency,
- domestic violence, and
- bullying.

General other problems:

- The mediation for criminal cases is not widely known and accepted.
- There is no well-spread codes of good practices, of special restorative technics, and the everyday practice of professionals in law enforcement is problematical.
- There is a gap in the cooperation of actors of jurisdictional system in our focus-themes.
- Ongoing network between researchers, trainers, professionals and practioners on mediation issues is a hiatus.
- There is a lack of such a restorative training program for lawyers or other professionals involved in criminal cases, which respects the specialities of each member-state and at the same time is basically harmonized, furthermore could have a multimedial background.
- The represents of political decisionmaking, the leaders of jurisdiction and the law-makers are not committed to restorative justice.

First, a comprehensive theoretical and empirical **research** will be conducted to explore the attitudes towards Restorative Justice of those involved in law enforcement and non-professionals, and the reasons of their support / rejection. The **partners** involved in the 3-month empirical research are a senior research fellow of the Max Planck Institute, the head of department of the University of Bucharest, and the head of the Institute of Behavioural Research of the University of Debrecen.

During the 2nd phase (04-09/2007), judges, prosecutors, police and probation officers and lawyers will have the opportunity to **get an insight into the practice** of certain technics of mediation of countries where RJ is successfully implemented. In the course of 4-day study trips, 20-20 senior professionals will observe the practice of

- family group conferencing in the **Netherlands**,
- mediation of domestic violence cases in **Austria**, and
- restorative justice with juvenile offenders in **Germany**.

A **multimedia training package** will be compiled on the basis of the outcomes of the research and the study tours – with regards to national specialities –, which contains a CD ROM and a handbook. The training program will be tried out within a **Pilot project in Hungary and Romania**. After the evaluation and the monitoring of the outcomes of the Pilot project, the educational program will be finalised and the multimedia packages will be multiplied. Through the pilot project 90 Hungarian and Romanian police officers, prosecutors, judges and lawyers will be trained in three groups.

As a final step, a **conference** (11/2008) will be held in Hungary with 200 participants (those involved in the project, legislators, policy makers).

As ongoing forum for networking and information we produce the MRJ-project website and this periodical supplement: Project in Progress.